

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE: EGY ÓRA 5 K., NEGYEDÉVRE 15 K., FÉLÉVRE 30 K., EGÉSZ ÉVRE 60 K. EGYES SZÁM 20 FILLÉR, VASÁRNAP 30 FILLÉR.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49.

Különbéke

Debrecen, október 28.

A békéhez vezető uton újabb lépést tettünk. *Andrássy Gyula gróf külügyminiszter tegnap elküldte válaszáat Wilson október hó 18-iki jegyzékére*, határozott formában közölte az amerikai elnökkel, hogy Magyarország és Ausztria kész teljesíteni Wilson valamennyi feltételét. Az október 5-iki jegyzékben a monarchia általánosságban jelentette ki hajlandóságát, hogy a béke művét Wilson 14 pontja alapján kész helyreállítani. Wilson válaszában a nemzetiségek önrendelkezési jogának teljesítését, a cseh-szlovák állam elismerését és a jugoszláv aspirációk kielégítését jelölte meg a fegyverszünet előfeltételei gyanánt, külügyminiszterünk tehát mostani jegyzékében különösen kiemeli e kikötések elfogadására való készségét, hogy minden akadályt elhárítson a béketárgyalások mielőbbi megkezdésének útjából.

A tegnapi jegyzék semmiféle feltételhez nem fűzi Wilson felfogásához való hozzájárulásukat, sőt helyénvalónak tartja hangsúlyozni, hogy „*más tárgyalások eredményének bevétele nélkül*” kaphatók vagyunk a béketárgyalásokra. A „*más tárgyalások*” alatt azok a diskussziók értendők, amelyeket a német kormány folytat Wilson elnökkel, e diskussziók azonban immár nem gyakorolhatnak befolyást arra a kérdésre, hogy az ellenségeinkkel való megbékülést milyen feltételek mellett érhetjük el. Más szóval: *Magyarország és Ausztria önállóan akarja megkötni a békét* és nem hajlandó tekintettel lenni Németországra és nem akarja a monarchia békéjének sorsát attól tenni függővé, hogy vajon Németország is meg tud-e egyezni az ellensége hatalmakkal.

A *különbéke* főaljánlását tartalmazza Andrássy jegyzéke és ezen a tényen semmit sem változtat az a körülmény, hogy a jegyzék nyomában kiadott hivatalos magyarázat hiábavaló szó-boncolgatással igyekszik a lépésünk valódi értelmét félremagyarázni és a jegyzék komolyságához nem méltó tojástáncot jár a „*különbéke*” és a „*külön tárgyalás*” fogalma körül. A mi utaink Németországtól abban a pillanatban elváltak, amikor a fegyverszünetet külön kértük és egyenesen érthetetlen hogy külügyi kormányunk miért húzódik annyira ennek nyílt bevallásától, amikor a nemzetek életosztóne vezette arra az útra, amelyre rálépett.

Várjuk, mit felel Amerika? És mit felelnek a többi ellenséges hatalmak, amelyeknek szintén eljuttattuk a Wilsonnal írt jegyzékét. Ha egyéb nem is, de a különbékére való készségünk hihetőleg engedékenyebbé teszük őket.

A monarchia válasza Wilsonnak

Andrássy Gyula gróf tegnap a stockholmi osztrák-magyar követet megbízta, kérje föl a svéd királyi kormányt arra, hogy az amerikai Egyesült Államok kormányának e hó 18-án kelt jegyzékére a következő választ nyújtsa át:

Válaszul Wilson elnök urnak az osztrák-magyar kormányhoz október 18-án intézett jegyzékére és az elnök ur azon elhatározásának megfelelőleg, hogy Ausztria-Magyarországgal külön tárgyaljon a fegyverszünet és béke kérdéséről, az osztrák-magyar kormány tisztelettel kijelenti, hogy épúgy, mint az elnök ur korábbi megnyilatkozásaihoz, azon felfogáshoz is hozzájárul, mely a legutóbbi jegyzékében Ausztria - Magyarország népeinek, különösen a cseh-szlávoknak és a jugoszlávoknak helyzetére vonatkozik.

Mivel e szerint Ausztria-Magyarország mindazon feltételeket elfogadja, melyektől az elnök ur a fegyverszünetről és a békéről szóló tárgyalásokba bocsátkozást függővé tette, az osztrák-magyar kormány nézete szerint ezen tárgyalások megkezdésének már semmi sem áll útjában.

Az osztrák-magyar kormány tehát késznek nyilatkozik arra, hogy más tárgyalások eredményének bevétele nélkül tárgyalásba bocsátkozzék Ausztria-Magyarország és az ellenséges államok között való békéről, valamint Ausztria-Magyarország összes frontjain életbelépő fegyverszünetről és kéri Wilson elnök urat, hogy az erre vonatkozó előkészületeket rendelje el.

Andrássy távirata Lansinghoz

Bécs, október 28. Andrássy Gyula gróf külügyminiszter ma a következő táviratot intézte Lansing államtitkárhoz:

A külügyminisztérium vezetésének átvétele után azonnal hivatalos választ küldöttem október 18-iki jegyzékére, amelyből megállapíthatja, hogy minden pontban elfogadjuk azokat az alapelveket, amelyeket az Egyesült Államok elnöke különböző nyilatkozataiban megszövegezett.

Teljes összhangban Wilson törekvéseivel, amelyek a jövődő háború lehetetlenné tételére és a népek családjának megteremtésére irányulnak, máris előkészületeket tettünk arra, hogy Ausztria és Magyarország népei sorsukat saját óhajátasukhoz képest korlátlanul intézhessék és rendezhessék.

Amióta Károly király és császár trónra lépett, mindig céltudatos törekvése volt az, hogy véget vessen a háborúnak ma inkább, mint bármikor, kívánja ezt Ausztria és Magyarország uralkodója és mindama népek, akiket áthat az a meggyőződés, hogy jövődő sorsukat csak békés világban, a háború rázkódtatásaitól, megpróbáltatásaitól és keserűségétől menten biztosíthatják.

Ezért közvetlenül fordulok Önhez, Államtitkár Ur, hogy az elnöknel hasson oda, hogy a humanitás érdekében, valamint az Ausztriában és Magyarországon élő összes népek érdekében létrejöjjön Ausztria és Magyarország minden frontján az azonnali fegyverszünet és megkezdődjenek a béketárgyalások.

Békeajánlat az összes entente-hatalmakhoz

Bécs, október 28. Az osztrák és magyar kormány a Lansing államtitkárhoz intézett jegyzékkel egyidőben annak tatalmát azzal a kééssel közölte a francia, angol, japán és olasz kormányokkal, hogy az abban foglalt javaslatokhoz a maguk részéről is járulnak hozzá s azt Wilson elnöknel támogassák.

Miért tárgyalunk külön ?

Bécs, október 28. Ama válaszra vonatkozóan, amelyet az osztrák-magyar monarchia Wilson jegyzékére adott, beavatott körökből

a következőket közlik:

Az amerikai kormány, amikor a központi hatalmak és Törökország fegyverszünetet kérő jegyzékére válaszolt, kifejezésre juttatta,

URANIA

Ma, kedden október 29.

Vihar után
dráma 3 felvonásban.

Főszereplők:
Elga Beck
Ónodi István
Halmi Gusztáv.

MARGIKA
vígjáték 3 felvonásban.

Előadások 6-tól 8-ig és 9-től 11-ig.

APOLLO

Ma, kedden október 29.

Itala Manzini
főszereplésével

Halálos boldogság
dráma 4 felvonásban.

Szépseghiba
vígjáték.

Előadások 6-tól 8-ig és 9-től 11-ig.

hogyan az entente a fegyverszüneti tárgyalásokat nem együttesen, hanem az egyes államokkal külön öhajta folytatni. A központi hatalmak ilyen módon kénytelenek az ententeval külön tárgyalásokat kezdeni tekintettel a monarchia belpolitikai fejleményeire. *kénytelenek vagyunk az entente intencióinak eleget tenni. Mindazonáltal a választ nem tekinthető a különbélke felajánlásának, hanem csak arra való készségünk kinyilatkoztatását jelenti, hogy hajlandók vagyunk, ha az entente kívánja, külön tárgyalásba bocsátkozni.*

Az osztrák-németek elkeseredése a különbélke-javaslat miatt

Bécs, október 28. A német-osztrák képviselők körében, akik ma a képviselőházban megjelentek, mérhetetlen fölháborodást keltett Amerikához intézett válaszigyzékünk tartalma. Nagy elkeseréssel hangoztatták, hogy *Andrássynak semmi joga sincs Német-Ausztria nevében beszélni, még kevésbé különbélkét ajánlani.*

Sylvester dr., a képviselőház volt elnöke, a következő kijelentést tette:

— *Senkise fog beletörödni, hogy Andrássy, aki Bécsben senkit sem képvisel, Német-Ausztria nevében beszéljen és ilyen gazdaságot kövessen el.*

A német-osztrák képviselők el vannak határozva, hogy a nemzeti tanács legközelebbi ülésén nyíltan kimondják Német-Ausztria csatlakozását a német birodalomhoz.

A német nemzetgyűlés végrehajtó bizottsága ma délután ülést tart, amelyen a legelkeseredettebb módon fognak tiltakozni Andrássy jegyzéke ellen, de a Lammasch-kormány ellen is, amely a német-osztrákok kijátszására, segédkezet nyújtott.

Megdöbbenés a német nagykövetségen

Bécs, október 28. A Wilson jegyzékére adott válasz általában kedvező hatást gyakorolt a bécsi közvéleményre. Csak a német pártok körében és a német nagykövetségen kellett megdöbbenést úgy a jegyzék hangja, mint a tartalma. Különösen az a kitétel, hogy a monarchia hajlandó külön-külön is tárgyalásokba bocsátkozni. Ezt a passzust a német nagykövetségen érthetetlennek tartják, mert Németország épp most várja, hogy Wilson illetve az entente közölni fogja a fegyverszüneti feltételeket. Ha Ausztria-Magyarország és Németország együttesen, zártan lépnek volna föl, a későbbi konferencián sokkal nagyobb eredményeket érhetek volna ez az ententenál, mintha külön-külön járnak el. A jegyzék megszövegezésénél túlyomó mértékben a magyar befolyás érvényesült.

A külügyminisztériumban a sajtó képviselőinek ma délelőtti fogadtatásánál úgy igyekeztek feltüntetni a dolgot, mintha nem külön tárgyalásokról volna szó a jegyzékben, hanem csak arról, hogy ha az entente kívánja, hajlandók vagyunk elkülönítve is tárgyalni.

Németország válasza Wilsonnak

Berlin, október 28. (Wolff-ügynökség.) A német kormány Wilson jegyzékére a következő választ küldte:

A német kormány tudomásul vette Wilsonnak, az Egyesült Államok elnökének választát. Az elnök ismeri azokat a mélyremenő

változásokat, amelyek a német alkotmányéletben végbemennek és végbementek. — A béketárgyalásokat népkormány folytatja, melynek kezében van tényleg és alkotmány szerűleg a döntő hatalmi jog.

A katonai hatalom is ennek a kormánynak van alárendelve. A német kormány ezelőtt után várja a fegyverszünetre vonatkozó javaslatokat, mely fegyverszünet bevezetése lesz az igazság békéjének, amelyet az elnök nyilatkozatában körvonalazott.

Dr. Solf,

a külügyi hivatal államtitkára.

A szövetség tanács elfogadta az alkotmányreformot

Berlin, október 28. A Wolff-ügynökség jelenti: A szövetség tanács a birodalmi alkotmány megváltoztatására vonatkozó törvényjavaslatnak a birodalmi gyűlés által elfogadott szövegéhez hozzájárult.

A versaillesi haditanács fegyverszüneti feltételei

Bécs, október 28. Mint a Times jelenti Párisból, a szövetségesek versaillesi haditanácsa befejezte tanácskozásait és határozatait már közölte a szövetséges kormányokkal. — Arra számítanak, hogy kedden közzéteszik a fegyverszüneti feltételeit.

Orosz-Lengyelországot kiűrik

Bécs, október 28. Orosz-Lengyelország nagy Ausztria-Magyarország által megszállott területeiről visszavonják a magyar és az osztrák csapatokat.

A cseh pártvezérek Svájcban

Bécs, október 28. Zürichből táviratozzák, hogy Kramarz, Klofac és Stanek, a cseh nemzeti párt vezérei, Svájcban Párisba utaztak, hogy a francia fővárosban részt vegyenek a cseh-szlovák kormány tanácskozásában.

Chlumetzky sváici útja

Bécs, október 28. Chlumetzky báró, az ismert pacifista, tegnap Zürichbe utazott, hír szerint Károlyi Mihály gróftól nyert fontos megbízatással. Chlumetzkyt elutazása előtt a király hosszas kihallgatáson fogadta.

Debrecen virilistái

Az igazoló választmány megállapította a névjegyzéket

Debrecen város igazoló választmánya ma délelőtti Csóka Samu főjegyző elnöke alatt ülést tartott, amelyen megállapította a jövő évi virilisek névjegyzékét. A választmány összesen 93 virilist és 30 póttagot vett a névjegyzékbe. A virilisek és a póttagok a következők:

Steinfeld István földbirtokos 19369.04, id. Kardos László kereskedő 13076.69, Fürst Ödön kereskedő 12599.76, Singer Lajos élelmiszeri vállalkozó 11702.60, Hartstein Nándor földbirtokos 9671.70, Csanak Jenő nagybérő, háztulajdonos 9631.43, id. Weichinger Károly háztulajdonos 9497.18, Kontsek Géza kereskedő 8172.08, Szántó Győző gyáros 7909.86, Szentkirályi Tivadar kereskedelmi és iparkamarai elnök 7710.28, May Andor gőzmalomigazgató 7661.47, Gyarmathy István birtokos 7277.94, Aufrecht Vilmos gőzmalomtulajdonos 5878, Ungváry József birtokos 5867.62, Nagy Jakab sertéskereskedő 5798.40, Baltazár Dezső dr. püspök 5724.40, Kovács Gyula vaskereskedő 5705.32, Ungár Jenő bankigazgató 5651.11, Kemény Mór dr. ügy-

éd 5417.76, Geiger Simon terménykereskedő 382.17, Horváth János birtokos 4940.96, Benkő János háztulajdonos 4882.71, Szalay József ny. kuriai bíró 4867.96, Sz. Szabó Ászló dr. ügyvéd 4732.96, Gajzágó Béla dr. áblai tanácselnök 4695.64, Ullmann Salamon kereskedő 4681.16, Kaszanyitzky Andor kereskedő 4524.24, Berger Andor dr. ügyvéd 1516.94, Muraközy László gyógyszerész 4477.87, Németh András vendéglős 4411.87, Szabó Mihály dr. hentes 4277.32, Pavlovits Károly építész 4267.94, Szilcz Ferenc nagybérő 4141.64, Vecsey Zoltán háztulajdonos 4020.49, Hegedüs Jenő dr. ügyvéd 3870.40, Bruckner Ernő dr. orvos 3858.20, Lőkövits Artur háztulajdonos 3835, Fischer Adolf háztulajdonos 3763.25, Weisz Albert terménykereskedő 3714.97, Czeglédy András kereskedő 3709.01, Létay Lajos bankigazgató 3684.45, Klein Ignác kereskedő 3678, Kenyeres Károly birtokos 3690.53, Nagy Ferenc igazgató 3640.67, ifj. Jóna János birtokos 3616.64, Horváth János gyáros 3598.78, Lukács Andor igazgató 3577.27, Kovács Aladár vendéglős 3574.14, Debreczeni Lajos igazgató 3433, Strelinger Győző dr. orvos 3406.30, Debreczeni Jenő igazgató 3403.60, Szilágyi Imre ügyvéd 3391.86, Eki József birtokos 3391.73, Kovács József ny. polgármester 3373.24, Molnár Antal igazgató 3370.44, Korntsek Kornél kereskedő 3252.59, Gál Ferenc birtokos 3238.23, Sesztina Jenő kereskedő 3225.76, Balogh István birtokos 3201.10, Szántó Sámuel igazgató 3195.82, Láng Sándor dr. orvos 3168.40, Varga Imre dr. ügyvéd 3121.24, Richter Gedeon birtokos 3118.33, Magoss György dr. ügyész 3022.52, Sugár Dezső kereskedő 2988.65, id. Schwartz Vilmos kereskedő 2923.25, Kovács Vilmos üzletvezető 2689.65, Rickl Antal birtokos 2868.16, Löwinger Mór fakereskedő 2842.90, Molnár Károly birtokos 2738.49, Komlóssy Dezső ny. tszéki bíró 2744.46, Kun Antal földbirtokos 2731.09, Legányi Gyula dr. orvos 2728.56, Polgár Bálint birtokos 2647.06, Deák István birtokos 2686.19, Bősörményi Pál birtokos 2669.62, Félégyházy János kereskedő 2652.36, Kőlesey Sándor dr. ügyvéd 2641.28, Polgári József birtokos 2563.56, Nagy Sándor birtokos 3503.36, Mike János birtokos 2497.50, Áron Manó szeszeskereskedő 2438.95, Magyar Simon dr. ügyvéd 2492.72, Nyilas István háztulajdonos 2398.03, Fráter Imre dr. orvos 2394.91, Bisothka István építész 2384.57, Csáky János ny. vágóhídi igazgató 2335.09, Reiter Leopold lókereskedő 2271.12, Kovács Lajos zérő 2258.52.

Póttagok: Galánffy János dr. közjegyző 2256.30, Leiner Adólf dr. orvos 2248.40, Sz. Nagy Kálmán dr. orvos 2146.41, Fohn Ede borkereskedő 2161.39, Márkus Jenő vendéglős 2112.46, Schenk József lisztkereskedő 2025.05, Mórész Ferenc hentes 2019.63, Gass Gyula gazd. akad. tanár 2007.46, Kertész Imre birtokos 2005.63, Vadon Sándor ügyvéd 2000.24, Auszterlitz Armin háztulajdonos 1996.81, Süsmeghy Ferenc háztulajdonos 1921.60, Szilágyi Gábor kereskedő 1895.35, Schlachta János kereskedő 1876, Zöld János birtokos 1863, Szikszay Lajos építész 1835.61, Révi Ferenc likörgyáros 1816.20, Weisz Bertalan kereskedő 1800.55, Bleier Mór birtokos 1776.08, Rosenberg Emil kereskedő 1768.02, Sztankay Aba dr. gyógyszerész 1732.90, Szántó Sámuel háztulajdonos 1721.08, Rosenfeld Sámuel kereskedő 1693.60, Darvas Nándor háztulajdonos 1393.40, Lindenfeld József fuvaros 1691.63, Landau Izsó terménykereskedő 1688.40, Szép József birtokos 1688, Irinyi István dr. ügyvéd 1663.68, B. Kövesdy Imre birtokos 1603.51, Bányai Mór bérő 1592.21.

Az igazoló választmány kimondta, hogy fölszólítja Hartstein Pétert, hogy a vármegyei vagy városi virilistáságát, Szántó Győző és Hegedüs Jenő dr. választott vagy virilist jogon kívánja-e a bizottsági tagsági javaslatát gyakorolni.

vonult városi alkalmazottaknak polgári illetményeiket megadja.

Méltányolva és értékelve nagy és értékes munkásságukat, a közgyűlés Szabó Elek, Zöld József tb. tanácsnokoknak Vass Károly dr., Kiss Sándor dr., Miszty Károly dr. és Veress Géza dr. aljegyzőknek 1500—1500 korona jutalmat szavazott meg.

Néhány kérvény és felelkezés elintézése után tudomásul vette a közgyűlés a belügyminiszter leiratát, amely szerint a város a Pesti Magyar Kereskedelmi Banktól, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Részvénytársaságtól és a Kisbirtokosok Hitelszövetkezetétől 5—5 millió, összesen egy 20 millió koronás kölcsönt vesz föl.

A közgyűlés 5 órakor ért véget.

Horvátország elszakadása

A szábor holnap csatlakozik a délszláv nemzeti tanácshoz

Zágráb, október 28. A horvát országgyűlés holna, kedden délelőtt ülést tart, a mely történelmi nevezetességi lesz. A szábor ki fogja jelenteni Horvátország elszakadását Magyarországtól és a délszláv nemzeti tanácshoz való csatlakozását. A szábor megszüntetnek deklarálja az 1868-iki horvát-szerb kiegyezést és visszahívja a magyar képviselőházba kiküldött negyven horvát képviselőt. A délszláv állam kiépítése iránt tett intézkedések között van a magyar államvasutak horvát vonalainak, a m. kir. postának és a vámintézeteknek a délszláv állam tulajdonába való átvétele. A magyar államvasutak mozdonyait és kocsijait egyre kivonják a iorgalomból. A zágrábi üzletvezetőség már megtette az előkészületeket a Kaposvárra való átköltözésre.

Ardrágítók és árurejtegetők

A rendőrség szigorú eljárása a bűnösök ellen

A háborús viszonyok az emberek egy részében kifejezettebb valószínűen már a békében is bennük szunnyadó aljasabb érzéseket s ezek között különösen a kapzsiság vágyát. A nyereségvágyból eredő bűnök egész sora derült és kerül ma is a büntető hatóságok elé, amelyek alig győzik az eléjük kerülő eseteket elbírálni. A debreceni rendőrség különös eréllyel nyul bele e bűnösök sokszor nyíltan folyó, de legtöbbször rejtve, sőtétben bujkáló üzletébe s különösen az ardrágítókat és az árurejtegetőket bünteti igen szigoruan.

Az árurejtegetők közt, akik egyszersmind ardrágítók is, egyik legveszedelmesebb fajtájúak azok, akik a tejet rejtegetik el és azután horribilis magas áron, 3—4 koronás áron adják tovább, vagy cukorért, petroliumért, dohányért cserélik be. Ezzel azonban az a türelhetetlen helyzet áll elő, hogy a kórházak és egészségügyi intézetek nem tudnak a tifuszos és egyéb olyan súlyos betegeknek, akiknek csak tejet volna szabad fogyasztani, tejet adni s naponkint fordul elő ilyen tejhány. A gyermekek sem jutnak tejjel s miután a szegény néposztály nem tudja megfizetni naponkint a 4 koronás tejárakat s miután a végsőig fokozott rossz táplálkozás miatt az anyák sem tudják kellőképpen táplálni gyermekeiket, a gyermekhalandóság kétségbeesztő módon megnövekedett. A főorvos halálózási statisztikája és a halotti anyakönyv ijesztő adatokat mutat e tekintetben.

A tejjel való visszaélés mégis vigan fo-

lylik s alig lehet annak gátat vetni. A rendőrség ugyan erélyesen üldözi ezeket az üzletárokat és gyermekgyilkosokat, de kiirtani nem tudja őket. És az a fölháborító és elszomorító, hogy ezek az emberek nem szegények, hanem jómóduak, sőt virilista is akad köztük, akik tehát nincsenek arra rászorulva, hogy ilyen uton-módon jussanak meg nem engedett jövedelemhez, embertársaik kiszorolásával.

Igy legutóbb teletitkolásért és árdragításért büntette meg a rendőrség Nagy Sándor „városatyát”, virilistát, aki nem restelt e minőségére hivatkozni is. A rendőrség azonban — nagyon helyesen — ezt még súlyosbító körülménynek vette és annál alaposabban megbüntette és pedig 600, 100 és 100, összesen tehát 800 koronára. A többi tej-árdragító és teikereskedő csak 150—150 koronás büntetéseket kapott: Török Jánosné, Kovács Katalin, Antal Mihályné, Borsó Gáborné, özv. Diószegi Ferencné, Uzonyi Imréné, Kiss Lajosné, Szabó Lajosné.

Figyelemmel volt azonkívül a rendőrség a munkaárdragítókra is. Így 300 koronára megbüntette Kiss Mihály szabót, aki egy szegény tisztviselőtől azért, mert vasalt neki ruhát és a mellényére egy apró foltot rakott, 24 koronát követelt. Varga Péter fuvaros egy szekér tuskónak a városba fuvarozásáért 30 koronát követelt. A rendőrség megbüntette 70 koronára.

A többi árdragító is megérdemelt módon kapott 100—600 koronás, sőt 4—20 napos elzárás büntetést. A legtöbb elítélt persze felebbezett.

Lammarsch lett az osztrák miniszterelnök

Bécs, október 28. Lammarsch a tegnapi nap folyamán végleg megalakította kabinetjét. A Lammarsch-kormányt a németek körében hűvösen fogadták, különösen azért, mert Lammarsch már nagyban közreműködött a Wilsonnak adott válasz megszerkesztésében, ami pedig teljesen elkeserítette az osztrák-németeket.

Lammarsch ma megjelent a képviselőházban, hogy Gross elnökkel a holnapra kitűzött ülésnek esütörtökre való elhalasztását kérje. Lammarsch esütörtökön mutatkozik be a parlamentben.

Bécs, október 28. Félhivatalosan jelentik: Ö felsége 27-ikéről kelt kéziratot intézett Hussarek báró miniszterelnökhöz, amelyben eleget tesz az összkormány felmentése iránt előterjesztett kérelemnek; meleg szavakkal bucsuzik el a volt miniszterelnöktől, akinek a közügyek terén való későbbi alkalmaztatása fenntartása mellett, a Szent István-rend nagykeresztjét adományozza. Egyidejűleg külön kéziratot intéz a király Matajához, a szociális ügyek miniszteréhez, lovag Czapp landwehminiszterhez, lovag Madeyski közoktatásügyi miniszterhez, akiket szolgálataik elismerése mellett állásuktól felment; közülik Wimmer pénzügyminiszternek a vaskoronarend első osztályát adományozza.

Egyidejűleg kéziratot intézett a király Lammarsch drhoz, akit kinevez miniszterelnökké, kinevezi továbbá lovag Banhans Károlyt újból vasutügyi miniszterré, Homann Emil titkos tanácsost újból közmunkaügyi miniszterré, Korhacewskit János titkos tanácsost újból népegészségügyi miniszterré, gróf Wiesner Frigyest újból kereskedelmi miniszterré, Sylva-Taroucca Ernőt újból földművelésügyi miniszterré, Paul titkos tanácsost újból a közlekedési hivatal vezetőjévé, Gazer Ede titkos tanácsost újból tárcanélküli miniszterré, Galecki Kázmért újból tárcanélküli miniszterré, Viterelli Pál titkos tanácsost igazságügyminiszterré, dr. Hampe Richardot kultuszminiszterré, dr. Weipel Ignácot a szociális ügyek miniszterévé, Redlich József drt

pénzügyminiszterré, Lehne Frigyes bárót pedig megbizza a landwehrminisztérium vezetésével.

A zöld káder kirabolta a budapest-fiumei személyvonatot

Horvát katonaszökevények merénylete

A tegnap délután Budapestről Fiuméba menő személyvonatot Krizsev horvát állományon r-mregénybe illő módon kirabolták és kifosztották.

A zöld káder legénysége közül egy csapat fölszállott a vonatra. A katonák behatoltak a kocsiszakaszokba, elállították a kijárókat és fegyvert szegezve az utasoknak, fölszólitották, adják át értéktárgyaikat. A megtámadott utasok kényelenek voltak eleget tenni a fölszólitásnak. Erre a rabló katonák összeszedték a pénztárcákat, ékszereket, magukhoz vették az értékesebbnek látszó podgyászokat és csomagokat és Dugoselo állomáson leszállították.

Ez a zöld káder szökött katonákból álló rablóbanda, amely Horvátországban és a tengermelléken garázdálkodik.

Az utasok följelentésére a katonai hatóságok megindították a nyomozást.

HIREK

— Jövähagyták a 20 millió kölcsönt. — Vargha Elemér dr. főjegyző ma bejelentette a tanácsülésnek, hogy a belügyminiszter a közgyűlésnek a 20 millió kölcsön fölvételére vonatkozó határozatát s az erre vonatkozóan létesített megállapodásokat jóváhagyta.

— Uj tiszteletbeli tisztviselők. A mai városi közgyűlésen Weszprémy Zoltán főispán bejelentette, hogy T at a y Zoltán dr. városi aljegyzőt, aki ez idő szerint a főispán mellett a titkári állást tölti be, tiszteletbeli tanácsnökká nevezte ki. Tatay Zoltán dr. méltán rászolgált e kitüntető kinevezésre, mert egy a városnál, mint a főispáni titkári állásában, amely különösen sok körültekintést igényel, mindenkor nagy készségű, nagy műveltségű, ambiciózus tisztviselőnek bizonyult. E mellett nagy képzettségű ember, aki a külföldön is tanulmányokat folytatott, amelyek kapcsán több igen értékes közigazgatási cikket is irt. Bejelentette továbbá a főispán, hogy Roncsik Jenő I. osztályu rendőriogalmazót tiszteletbeli II. osztályu rendőrkapitánnyá nevezte ki. Roncsik Jenő, aki rokkantkénti tért haza a harctérről, kiváló munkakerő s tehetségéről, munkabírásról és kedvéről nemcsak a rendőrségnél, de a közlekedési ügyosztálynál is tanujelét adta. A kinevezéseket a közgyűlés éljenzéssel fogadta.

— A Debreceni Patronázs Egyesület e hó 31-én délelőtt 12 órakor tartja évi rendes közgyűlését a kir. törvényszéki elnök hivatalos helyiségében, melyre a tagokat tisztelettel meghívja. Az intéző bizottság tagjai 11 órakor tartják ülésüket, tehát felkértenek az intéző bizottság tagjai, hogy fent megjelölt helyen 11 órakor megjelenni sziveskedjenek. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. 1917—18. évi jelentés előterjesztése. 3. 1917—18. évi zárszámadás és 1918—19. évi költségvetési előirányzat előterjesztése. 4. Egyéb ügyek, 5. Közgyűlés elé tartozó ügyek, 6.

József főherceg proklamációja Magyarország teljes függetlenségéről

Budapest, október 28. József főherceg ma este a következő proklamációt bocsátotta ki:

A NEMZETHEZ!

Ó felsége, koronás királyunk, azzal bizott meg, hogy a válságos közviszonyok oly megoldását hozzam létre, amely a nemzet egyetértésével ne csak biztosítsa, hanem életbe is léptesse hazánk teljes önállóságát és függetlenségét.

Nagy és elhatározó lépés ez, mert külügyi vonatkozásaink és haderőnk önállóvá tételének és általában az igazgatás minden ágazatának független berendezését a kor szabadelvű irányának és a széles néprétegek érdekeinek megfelelő módon kell valóra váltanunk.

A béke azonnali elérése mellett annak a jövőre való biztosításáért a népek nemzetközi nagy szövetségének megkötése uralja törekvéseinket.

Állami területünk megóvása és annak a veszedelemnek elhárítása, amely a béke megkötéséig is fenyeget bennünket, azon feladatot szabja elém, hogy az összes nemzeti erőket egyesítve, közérzületünknek amaz összeforrását keltsem fel, amely egyedül vezet lehet célunk eléréséhez.

Bizalommal fordulok ezért a nemzet minden hű fiához, hogy segítse elő ezen célnak elérését és félretelve minden ellentétet, minden személyes érdeket, óvja meg az ország törvényes rendjét, szegődjék higgadsággal, komolysággal és önzetlen odaadással a nemzet nagy ügyének szolgálatába.

Az erők egyesítése megérleli az összetartás gyümölcseit: hazánk épségben megóvandó önállóságát, függetlenségét, a társadalom rendjét, korszerű berendezését, a béke áldásait és jövő fejlődésünk biztosítékait.

Hazafias érzületem egész melegevel kérem ezen nehéz és sürgős feladatomhoz a nemzet támogatását.

Budapest, 1918. október 27.

József főherceg.

Károlyi vállalkozása meghiúsult

Károlyi Mihály gróf, aki a királlyal együtt utazott föl Bécsbe, ott szombaton este volt kihallgatáson. Politikai körökben e kihallgatás eredményeként azt várták, hogy Károlyi Mihály gróf megbízást fog kapni bizonyos feltétel mellett arra, hogy megalakítsa a kormányt. E feltétel állítólag az lett volna, hogy Károlyi a szakminiszteri tárcákat a parlamenten kívül álló szakembereknek adja. Azonban a szombati kihallgatáson a király közölte Károlyi Mihály gróffal, hogy nem adhat neki megbízást a kormányalakításra, mert az ő kinevezése magyar miniszterelnökké Ausztriában beláthatatlan bonyodalmakat idézne elő s kiszámíthatatlan zavarokat okozna.

József főherceg — homo regiusz

A király bécsi tartózkodása alatt magához kérte József főherceget, akinek — mintegy homo regiusz-nak — megbízást adott, hogy a pártok között az egyetértés útját egyenesse és hogy a különböző pártok erőit egyesítse, hogy ezáltal a belső béke mielőbb helyreállhasson, az önálló és független Magyarország kiépítésének és az ellenséggel való gyors megegyezésnek programjával.

Amikor Károlyi Mihály gróf a királytól eltávozott s a bécsi Ostbahnhofra hajtatott, hogy elutazzék, a pályaudvaron várta őt József főherceg üzenete, hogy várja meg őt a váróteremben. Nemsokára meg is érkezett a főherceg már mint homo regiusz és Károlyit melegen üdvözölve, vele együtt az udvari vonatba szállott és Budapestre utazott. Utközben a vonaton tárgyalt József főherceg Károlyi Mihály gróffal, de a megbeszélések nem vezettek eredményre, mert a főherceg nem tudta álláspontjának Károlyit megnyerni.

Kihallgatások József főhercegnél

József főherceg eredetileg megállapított programja közbejött körülmények miatt megváltozott. Eredetileg a program szerint ma csak Károlyi Mihály gróf nyert volna kihallgatást, míg Batthyány Tivadár grófot és Lovász Mártont a főherceg csak holnap fogadta volna. Az új körülmények folytán Károlyi Mihály gróf soronkívül nyert meghívást s vele együtt mentek Batthyány és Lovász

a főherceghez, aki délben 12 órakor előbb Károlyi Mihály grófot fogadta, azután Károlyit, Batthyányt és Lovászt együttesen fogadta. Mindhármán az országban a legutolsó huszonnégy órában történt rendkívüli eseményekről tettek jelentést és számoltak be.

József főherceg ma délután egy éjt két óra között Vázsonyi Vilmost és Apponyi Albert grófot fogadta kihallgatáson. Délután fél 3 órakor megérkezett Szerényi József báró kereskedelemügyi miniszter és Hadik János gróf, akik aktonai autókön érkeztek a várpalotába. 4 és 5 óra között Pallavicini György őrnagy és Szemere György főispán háromnegyed 4 órakor Lukachich tábornok, Budapest katonai karhatalmi parancsnoka érkeztek meg.

Szerényi József báró kihallgatása fél 3 órától egyenyed 5-ig tartott. Szerényi a főhercegtől kijövet, fogadta a hírlapírókat, a kik előtt kijelentette:

— Kihallgatásom tisztán informatív jelleg volt. Öfensége a kibontakozásra vonatkozóan kérdezte meg nézetemet. Itt tartózkodásának célja, hogy betekintést nyerjen a helyzetbe s hogy a kibontakozáshoz vezető utat esetleg megjelölje.

— Zöldség, fűzelék- és gyümölcsárak. A közlelemzési ügyosztály közli a közönséggel a zöldség-, fűzelék- és gyümölcsterményekért követhető legmagasabb fogyasztói árakat: Kelkáposzta és fodoros kel különként 100, fejes káposzta 62, vöröskáposzta 104, kalaráb letisztítva 88, sárgarépa a) sötétsárga színű fajták 84, b) halvány színű egyéb fajták 62, petrezselyem a) levél nélkül 100, kevés levéllel 94, pasztinák 94, leveszöldség vegyesen 94 kötegenként (legalább 25 deka) 22 fillér, étkezési répa különként 60, Céklerépa levél nélkül 74, retek darabonként 8—12, torma különként 154, zeller 116, körtöző és fodoros saláta 70, laboda és sóska 80, vöröshagyma, makói és erfurti 158, egyéb fajta 148, daghagyma I. r. 600, II. r. 480, III. rendű 270, foghagyma 400, zöldpaprika töltési való darabonként 9, kicsi vagy hegyes 2, étkezési tök különként 54, alma, nemes csemegefajták, hibátlan válogatott I. oszt. 420, II. oszt. kézzel szedett 320, közönséges fajták 180, rá-

zott, kevert alma 116, körte, nemes, hibátlan, válogatott I. osztályu 450, II. osztályu kézzel szedett 320, közönséges fajták 200, birs 240, gesztenye nagyobb szemű 300, kisebb szemű 180, dió vidéken 540, dióbél 2150, mogyoró 350 fillér.

A város közgyűlése

A népszanatórium — Póthitej a halastavak építésére — Jövőhagyta a miniszter a huszmillió köcsönt

A város törvényhatósági bizottsága ma délután ülést tartott, amelyet szükségessé tett több igen fontos tárgy elintézése, ezek között az ohattelekházi gazdasági épületek fölépítésének ügye, valamint a 20 millió koronás kölcsön jövőhagyására vonatkozó belligymintsteri leirat.

A közgyűlést pontban három órakor nyitotta meg Weszprémy Zoltán főispán, üdvözölve a közgyűlés tagjait s rámutatott az ügyek sürgősségére és fontosságára.

Elrendelte a közgyűlés a módosított esztornázási, bábadijazási, fuvarbér-szabályrendelet életbeléptetését. Kimondta, hogy a megüresedett tanácsnoki állás betöltésére vonatkozóan tett tanácsi intézkedéseket jövőhagyja és az állást a legközelebbi közgyűlésen fogja betölteni.

Előterjesztette ezután Veress Géza dr. aljegyző, hogy az ohattelekházi nagyberleten leégett gazdasági épületek már 1916-ban felépítendőek lettek volna, úgy, hogy a bérlo most már kártérítési pörrel tenyegeti a várost. Ennélfogva az építés a legsürgősebben elrendelendő. Bejelenti, hogy a tanács megtartotta a vállalatba adás érdekében a versenytárgyalást, amelynek alapján ajánlja, hogy a legolcsóbban ajánkozó Tóth-Remenyik-Sebestyén céget, amely megbízható és szolid cégnek bizonyult s amely az építkezést 382,557 korona 25 fillér vállalkozási árért hajlandó elvégezni, bízzák meg, miután e vállalkozási összeg 100,000—200,000 koronával kisebb, mint a többi ajánlati összeg.

A közgyűlés az előterjesztést elfogadta s kimondta határozatára a birtokon kívül való felelősséget s azt, hogy a tanács a további intézkedéseket még ma tegye meg.

Kimondta ezután a közgyűlés, hogy a nyugdíjasok részére a házipénztár terhére háborus segélyt ad. Kimondta, hogy miután a város tulajdonát képező Vörösmarty-utca 23. számú telken levő épületek düledeznek, lebontandók.

Csűrös Ferenc dr. tanácsnok lelkes s ügyesretetett eláruól szavakkal tette meg ismert előterjesztését a népszanatórium föllállítására ügyében, amelyhez ő maga részéről hozzáfüzte, hogy a város részére főtartott helyek legnagyobb részét a tisztviselők kapiják.

Balkányi Ede dr. tb. főorvos nem tartja alkalmasnak Debrecen tartó népszanatóriumot létesítenek, mert a debreceni por és perzselő napsütés nem gyógyít és kár azért az erdőrésztletért, amelyet most kipusztítanak. Kifogásolja azt is, hogy nem kérdezték meg az egészségügyi bizottságot.

Tüdős Kálmán dr. és Jánosi Zoltán hosszabb tudományos alapon és teljes szociális érzékkel és a szükségesség s fontosság kérdéséről áthatott beszédet mondtak a népszanatórium föllállítására érdekében s az elhangzott ellenérvekkel szemben, amire a közgyűlés valamennyi szavazattal egy ellenében elfogadta az előadó javaslatát s kimondta, hogy a népszanatóriumot szükségesnek tartja, annak a sürgős fölépítését kívánja, a sanatórium építéséhez a Nagyerdőn 6 hold telket és 500,000 korona hozzájárulást ad a munkáspénztárnak, egyben a város részére az építkezés, kezelés kérdésében bizonyos jogokat köt ki.

A horvát halastavak építkezésének a befejezésére 276,000 korona póthitej szavazott meg a közgyűlés s kimondta, hogy a telepen az fizemköltségek terhére jövőzű kutat. Kimondta a közgyűlés, hogy a hadba-

Esetleges indítványok. Elnöki megbízásból: Markovits Lajos dr. patronázs egyesületi h. titkár.

— **A király alárdéka.** Szép kitüntetés érte Németh Aladár honvédhadnagot, Németh András vendégfiát, aki a királylátogatás alkalmával a király mellé volt beosztva. Németh Aladárnak, aki a Bika-bárló társaság igazgatója, gyöngyöri mellűt küldött a király, mely 30 platinába foglalt briliánsból áll, a király monogramjával és a koronával. A király udvarmestere utján azt üzentette Németh Aladárnak, hogy szívből kívánja, hogy a fiatal tartalékos hadnagy hamarabb viselhesse a mellűt.

— **Halálozás.** A debreceni 1. számú posta és távirtda hivatalnak egyik szorgalmas tisztviselője, Kóródy Emma posta és távirtda kiadó, tegnap 23 éves korában meghalt. A spanyol betegség döntötte korai sírba a bájos fiatal leányt, akinek elhunytá mélyszégyaszt és részvétet keltett kartársai sorában. A hivatal tisztikara külön gyászjelentést adott ki Kóródy Emma elhunytáról és temetésén, amely holnap, kedden délután 2 órakor lesz a Péterfia-utca 69. sz. házból, testületileg vesz részt.

— **A városi tanács köszönete.** A városi tanács mai ülésén köszönetet mondott azoknak a városi és vármegyei fogathajdonosoknak, akik a királyfogadás fényének és sikerének emelése érdekében fogatokat küldtek a bevonuláshoz és általában az egyéb menetekhez.

— **A burgonya árának újabb megállapítása.** A közlemezési ügyosztály közli a közönséggel, hogy a polgármester november 1-től kezdve a 16.950/1918. eln. sz. határozat hatályon kívül helyezésével a burgonya árát fogyasztók részére kilogramonként 50 fillérben állapította meg.

— **A villamosok leeresztett ablakai.** Megirtuk annak idején, hogy a járványbizottság elrendelte, hogy a villamoskocsikon kétoldalt az ablakok levéssenek, mert az a feltételezés vezetett a bizottságot, hogy a szabad levegőben mégsem terjed úgy a spanyol járvány, mint a zárt kocsiiban, ahol az emberek egymástól belehelik a betegség bacillussait. A rendelkezést a villamos-társaság fogadtatott, de a közönség részéről annyi panasz van a kétoldalt nyitott kocsik miatt, hogy a rendelkezést revízióját fogják kérni a bizottságtól. Igen sokan panaszkodnak, hogy ott kaptak betegséget a villamoson. Tény, hogy a kalauzok és kalauzok közt igen sok megbetegedés történt és a közönség már alig mer fölírni a nyitott villamoskocsikra. Az így a járványbizottság legközelebbi ülése elé kerül.

— **Helyreigazító nyilatkozat.** „Visszaélés a szesszel” címen í. hó 13-ikán e helyen megjelent közleményre utalással, egyéni és üzleti főhírem megvédése érdekében tudomására hozom a m. t. közönségnek, hogy a közleménynek összes tényállásai kivétel nélkül téves információ alapszanak s a nyomozás, mely egy roszakaratu ismeretlen fellételese folytán indult meg, terhenre semmi szabálytalanságot ki nem derített, sőt ellenkezőleg, annak során máris beigazolódt, hogy sem szesszel, sem más közszükségleti cikkkel nem üzérkedtek. Debrecen, 1918. október 26. M o m m e r O z k á r gyógyszerész.

— **Magyarok Amerikában.** A központi statisztikai hivatal adatai szerint 1899-től 1913-ig mindössze 1.195.236 ember vándorolt ki Magyarországból. A kivándorlók közül magyar anyanyelvű volt 396.000 (33,1 százalék), nem magyar 799.136. Nemek szerint 789.826 férfi és 405.410 nő vándorolt ki. Foglalkozás szerint a kivándorlók 52—56 százaléka önálló östermelő, 6 százalék házi cseléd. Kor szerint a kivándorlók legnagyobb százaléka a 20—29 évesekre esett, azután a 20—39 évesekre. Legtöbben a felvidékről vándoroltak ki. Legkevesebb kivándorló esett Csongrádvármegyére. Amerikába kivándorolt 1.036.110, évi átlag 68.474. Németer-

szágra 36.812, évi átlag 2454. Romániába 101.824, évi átlag 6788, más országokba 26.486. Magyar anyanyelvű kivándorolt évenként átlag 26.407. 1871-től 1913-ig kivándorolt Amerikába a magyar birodalomból mindössze 2.028.233 lélek. Természetesen ez a szám csak hozzávetőleges, mindenesetre alul marad a valóságon, mert a kivándorlók legnagyobb része utlevél nélkül távozott és minden ellenőrzés alól kibújt. Az Amerikában élő magyarok számát 1910-ben mintegy 1.300.000 főre becsülték. — Visszavándorolt Magyarországra ugyancsak 1899-től 1913-ig 290.145 lélek, a kivándorlók 25 százaléka.

— **A kocsikenőcs ára.** A közlemezési ügyosztály közli: Kocsikenőcs alatt csakis ásványolajokból merevített kenőcsöt szabad forgalomba hozni s a tartályon az áru megnevezése feltüntetendő. A kocsikenőcs tájékoztató ára kiskereskedői forgalomban 100 kilónként 275 korona.

A király beutazza az egész országot

A főhercegek palotákat vásárolnak Budapesten és a vidéki városokban — Előkészületek a király állandó budai tartózkodására

A budapesti háziügynökök már több nap óta megfigyelték, hogy néhány közismert háziügynök forgolódik serényen Budapesten. Megállapították azt is, hogy ezek az igen magas összeköttetésekkel rendelkező, legtekintélyesebb bécsi háziügynökök a magyar főváros palotaszerű épületeit keresik fel és különösen sokat fordulnak meg a Vár, a Belváros és a villanegyed háztulajdonosainál.

Tíz palota, illetve palotának átalakítható nagyobb épületek megvételére kaptak a bécsi háziügynökök megbízást és hogy ezeket a megvásárolásokat osztrák főhercegek adták volna. De tudnak arról is, hogy hasonló célzatu palotavásárlások iránt Magyarország egyes nagyobb városaiban, így Szegeden, Nagyváradon, Temesvárott, Aradon, Debrecenben és Pécsen is érdeklődnek. A legérdekesebb, hogy a bécsi ügynökök szinte csak a színmagyar városokat keresik fel.

Az érdekes ügyre vonatkozólag fővárosi tudósítónk az alábbi felvilágosítást adta:

— Károly király azonnal trónraléne után, mint ismeretes, akként határozott, hogy az év egy jelentékeny részét egész udvartartásával állandóan Budapesten tölti. Hasonlóképpen intézkedett arról is, hogy az uralkodóház több családja szinte teljesen Magyarországra költözzék és közvetlen kapcsolatot, szorosabb érintkezést teremtsen az uralkodóház, meg a nemzet társadalmi élete között.

Az építkezési nehézségek és a nagy lakáshiány közepette azonban a király nem engedte elvonatni a rendelkezésre álló módokat és eszközöket a lakosságtól és így a főhercegi családok átköltözése elhalasztódott arra az időre, amikor Budapesten alkalmasabbul vásárolható, illetve építhető megfelelő paloták. A belvárosi királyi bérpalota is ilyen célok szolgálatába kerül, mihelyt a lakásvizonyok kedvezőbbek lesznek és a bérpalota lakói könnyen elhelyezkedhetnek máshol is.

Egyes főhercegi udvarok valóban keresnek a fővárosban és egyes központi fekvésű magyar városban palotákat, amelyekben ud-

vartartásukkal együtt berendezkedhetnek. Egyelőre azonban csak arról van szó, hogy néhány, több palotával rendelkező vagy állandóan Budapesten nem lakó magyar magnás palotája vétetnék bérbé, de nincs kizárva, hogy ezek a tárgyalások helyenkint bérlet helyett végleges megvásárlással fejeződnek be. Milyet azonban az építkezési viszonyok rendes mederbe jutnak, Budapesten legalább is tíz, a vidéken pedig mintegy öt-hat nagyszabású főhercegi palota fog épülni.

Mihelyt a politikai viszonyok úgy kifelé, mint befelé teljesen elrendeződnek, a király hosszabb állandó tartózkodásra Budapestre költözik és innen keresi fel a vidéki városokat, amelyek mindegyikében több napot szándékozik a királynéval együtt eltölteni. — Ezzel trónraléne idején egymaga kidolgozott kedves tervét óhajlja nyugodalmasan megvalósítani. Ezekhez a tervekhez szükséges, hogy egyrészt az udvar, meg a főhercegi családok állandó elhelyezése már most biztosítottak, másrészt hogy legalább a nagyobb magyar városokban is otthont találjon az udvartartás a letelepülő főhercegek palotáiban. Az előjel és a tervek szerint biztosra veszik, hogy a király és az egész udvartartás akoronázás harmadik évfordulóját már az állandó tartózkodás keretében tölti Budán és tavaszig ő felsége már be is utazta volt az országát, a melynek népies életét, kulturális és gazdasági intézményeit, valamint szociális berendezkedéseit a legközvetlenebbül és személyesen akarja megismerni.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Csokona!-színház

KEDD: Tul a Nagy Krivánon. B) bérlet.
SZERDA: Márványmenyasszony. C) bérlet.
CSÜTÖRTÖK: Elvált asszony, operett. —
A) bérlet.
PÉNTEK: Délután: Molnár és gyermeke, szomorujáték. — Este: Elvált asszony. B) bérlet.
SZOMBAT: Délután: Hófehérke és a hét törpe, mesejáték. Este: Elvált asszony. C) bérlet.
VASÁRNAP: Délután: Stambul rózsája, operett. Este: Elvált asszony.

Vigszínház

KEDD: Aranyember, dráma. Beregi Oszkár vendéglátéka.
SZERDA: Délután: Egy szegény ifjú története. Beregi Oszkár vendéglátéka. — Este: Aranyember. Beregi Oszkár vendéglátéka.
CSÜTÖRTÖK: Egy szegény ifjú története. Beregi Oszkár vendéglátéka.
PÉNTEK: A papa, vigjáték. Ujdonság. Góth Sándor és G. Kertész Ella vendéglátéka.
SZOMBAT: Délután: A papa, vigjáték. Góth Sándor és G. Kertész Ella vendéglátéka. Este: Baccarat, színmű. Góth Sándor és G. Kertész Ella vendéglátéka.

Tul a nagy Krivánon — új szereposztással. A Vigszínházban új szereposztással került színre a Tul a nagy Krivánon, amelyben Aucura szerepét Seregh Marcsa játszotta igen ügyesen. Fiatalsága, szépsége, ügyes táncai, kedvessége, igyekezete nem egyszer szép sikert hoztak neki. Tolettjei is igen szépek voltak. Épp így sikerrel szerepelt a másik új szereplő, Csáky Szerá. Eleven, ügyes, énekelni tudó színésznőnek bizonyult. Mindketten igen jól megállották a helyüket. Az estét egyébként Várnay László pompás humora, nagyszerű játéka dominálta. Káldor Dezső, Székely Gyula most is igen szépen táncolt. Annál kirívóbb és elítélendőbb volt az a fegyelmetelenség, amely a színpadon a most felsorolt színészek játéka és éneke alatt uralkodott, amikor egyesek úgy viselkedtek, mintha ők maguknak hátrább egy ülön operettet játszottak volna. Megállapíthatjuk, hogy kitűnően mulatta. A közönségnek ezt a semmibevevését azonban nem lehet és nem szabad túrni. Reméljük, utólszor fordult

VIGSZÍNHÁZ.

Ma
Beregi Oszkár

a Nemzeti színház tagjának
vendéglátékaival

Arany ember

dráma.

elő s az igazgatóság megtalálja a módját, hogy az előadások alatt legalább és a színpadon rendszeren viselkedjenek a művész urak és művésznők.

Beregi Oszkár vendéglátéka. (A színházi iroda jelentése.) Beregi Oszkár, a Nemzeti Színház kiváló művésze, kedden, szerdán és csütörtökön vendégszerepel a Vigszínházban. A népszerű művész két leghíresebb szerepét fogja játszani. Ma, kedden, Jókai Mór Aranyember című drámájában játsza Timár Mihály szerepét. Holnap, szerdán, délután 3 órai kezdettel, rendes helyárrakkal, az Aranyember drámában, este és csütörtökön Egy szegény ifjú történetében játsza a címszerepét. Jegyek az összes előadásokra délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig a Vigszínház pénztáránál előre válthatók.

Tul a nagy Krivánon. (A színházi iroda jelentése.) A Csokonai-színházban ma este B) bérletben Farkas Imre operettje, a Tul a nagy Krivánon, kerül színre. Ancsura szerepét ezuttal Seregh Marcsa játsza.

Góth Sándor és G. Kertész Ella vendéglátéka. (A színházi iroda jelentése.) A budapesti Vigszínház kiváló művészpárosa, Góth Sándor és G. Kertész Ella, pénteken és szombaton vendégszerepelnek a Vigszínházban. Pénteken a Papa című vígjátékban, szombaton délután rendes helyárrakkal ugyancsak a Papa című vígjátékban és szombaton este a Baccarat színműben lépnek fel Góthék. — Mindhárom előadásra jegyek előre válthatók a Vigszínház pénztáránál.

Molnár és gyermeke. (A színházi iroda jelentése.) November 1-én, pénteken, Mindszentek napján, a Csokonai-színházban délután 3 órai kezdettel mérsékelt helyárrakkal a Molnár és gyermeke szomorujáték kerül színre.

Elvált asszony. (A színházi iroda jelentése.) Fall Leó operettjére készül most az énekes személyzet. Hosszu pihentetés után, elsőrendű szereposztással kerül felelevenítésre az Elvált asszony operett. A gondos előkészületből ítélve, a repriz premierszerű előadást ígér. Honthy Hanna, Görög Olga, Várnai, Káldor, Remete és Szabó Gyula játszák a főszerepeket.

Itala Manzini főszereplésével egy rendkívül érdekesítő négyfelvonásos társadalmi drámát „Halálos boldogság” címen mutat be ma utoljára az Apollo. Előadások 6—8-ig és 9—11-ig.

Star-film az Urániában. Vasuti forgalmi zavar miatt a Vihar után című 3 felvonásos dráma az Uránia tegnapi műsoráról lemaradt. Ma, kedden, okvetlen bemutatásra kerül. Előadások 6—8-ig és 9—11-ig.

OSÁK

RADIUM

SÓSBORSZESZT

használjunk test- és egészség-
ápolásra.

Nagy üveg ára	K 12.—
Közép üveg ára	K 6.30
Kis üveg ára	K 2.20

Gyártja: A Dunántúli Gazdasági Szeszgyárosok
Szeszfinomító Részvénytársasága
:: Nagykanizsán. ::

Gép- és hengerolaj,

gépzsir, kocsikenőcs, papirspárga, fonott korszók (demyohnok), különféle festékek, ecet- és burgonyakosarak előnyös áron kaphatók a

Gyulavidéki Kereskedelmi
Részvénytársaságnál, Gyula.
Sürgőnycim: Commerz.

Egy 3-10 lóerejű

vilamos motorhoz való szabályozható indító, ellentállással és egy szabályozható szijleszítő tárcsával együtt eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Felvidéki

kézimunkák

saját lakásán való eladásával, urind, aki nagy ösmeretségi körrel rendelkezik, társaság nélkül, igen szép jövedelemre tehet szert.

Megkeresések Brück Gyula,
Pöstyén, Földőszálloda inté-
zendők.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szőlő 2 korona, minden további szó 20 fillér. Vasár- és ünneppalokon 10 szőlő 3 korona, minden további szó 30 fillér. Kövér betűkkel nyomottak kétszeresen számítódnak.

Aranyat-ezüstöt, briliántokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédlúkat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb áron veszek. — Meghívásra házakhoz is elmegyek. Stelner Mihály Széchenyi-ú. 19. szám.

Gyógyszer-
üvegeket tiszta állapotban vásárol Grosz Nagy Ferenc gyógyszerész. Arany egyszerű gyógyszerár a színház mellett.

Svájci kecskeback! szarvvelékű, fedez Keres Géza-ú. 4.

Képosztás hordók járóban eladók. Miklós-utca 29. a háztalajdonosnál.

Pénzbeszedő-
szolgát

keresünk jó fizetéssel és jutalékkal
Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdája, Debrecen Ferenc József-út 49. sz.

Eladó
Ondódon 3 hold 1-ső osztályú szántóföld. A látó képnél a Nagyháti állomáshoz 1 kilométerre. Értekezhetni: Gazdák Bankjánál.

Keresek

ezonnapi megvételre egy jó karban lévő 14—15 m/m. szántókeke drótkötelet, mely 600 méter-től 900 méter hosszú lehet. Értesítést komoly levélben kérek. Varga László, Hajdúánás, Baross-út 2825.

Takarítónő

irodai takarításra, a reggel órákban, felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

Tanuló
aki legalább 2 gimnáziumot reált, vagy polgárit végzett, felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

Fajalma

kicsinyben és nagyban maximális áron eladó

G. Szabó Mihály
ref. lelkesznel Tiszahécsen, Szatmár m.

VISZKETECSÉGET, SÖMÖRT, RÜHT

a leggyorsabban elmozdítja a Dr. Fleisch-féle eredeti, törvényesen védett „SKABOFORM-KENŐCS”. Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet. Dr. Fleisch-féle kérjünk. Próbátégely K 3.—, nagy tégely K 5.—, családi tégely K 12.—. Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direct a készítőnél rendelhető: Dr. Fleisch E. „Korona” gyógytára, Győr. Vételnél a „SKABOFORM” védjegyre ügyeljünk.

Irógép
legjobban javult Keszler, első debreceni műszerész Széchenyi-ú. 1.

Irodába
ajánkozik jó fizetés mellett kereskedelmi végzet, gyakorlatlalt bíró urileány. Cím a kiadóhivatalban.

Aktívek
örökt aranya, ezüstje, ékszere, vagy záloglevele van eladó, hívja meg Krámer, Arany Bika-bérház 3.

Nyiregyházaivideki
Kisvasút keres jó fizetésre, állandó alkalmatlásra, lehetőleg olyan munkaképes rokkant lakatosokat, kik valamely villamos vasútnál huzamosan alkalmazva voltak. Jelentkezni lehet Nyiregyháza, a műhelyfőnökségnél.

Különböző
cégtábla

és egy üvegajtó eladó Darabos-utca 7. sz. alatt.

Spanyol
nátha ellen legbiztosabb gyógyszer valódi kóser Cognac, valódi kóser tokaji óbor. Kapható Hatvan-ú. 2., vendéglő.

Munkás
leányok azonnal felvétetnek. Honvéd-ú. 16.

Lapkihordó

asszony

jó fizetés mellett felvétetik a kiadóhivatalban.

Munkásember
állandó munkára azonnal felvétetik a kiadóhivatalban.

Eladó
kedvező fizetési feltételek mellett a Kossuth és Batthyányi-utcai nagy sarkú bérház. Ezen bérház Debreczen kellő közepén, színház, pénzügyi palota és rendőri palota mellett a legforgalmasabb helyen fekszik. A ház egy emeletes, több rendbeli nagyon szép uri lakásokat foglal magában, több mint 100 méteres utcai fronttal, az egész földszint üzemeltetési cégekkel van ellátva. Érdeklődők értekezhetnek a Debreczeni Gazdák Bankjánál, ugyanazon épületben.

Most jelent meg!

A Monarchia Jövője

a dualizmus bukása és a dunai egyesült államok.

Irta: JÁSZI OSZKÁR.

Ára 8 K és 10% felár. Vidékre a postaköltség 1 K 20 fillér.

Kapható: Hegedűs és Sándor Irodalmi és nyomdai részvénytársaságnál Debreczenben.